

KARTA CHARAKTERYSTYKI

[Sporządzona zgodnie z rozporządzeniem WE 1907/2006 (REACH) oraz wraz późn. zm.]

Sekcja 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1 Identyfikator produktu

ŁADUNEK KLEJOWY W (wolnowiązący) i S (szybkowiązący)

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzone

Zastosowania zidentyfikowane: do stosowania w górnictwie do mocowania kotew w górotworze.

Zastosowania odradzone: nie powinno się stosować w górotworze słabym, silnie spękanym, porowatym.

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent: **Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Górnicznych P.R.I.G. S.J.**

Adres: ul. Sokola 73, 59-300 Lubin

Telefon: +48 76 844 47-00

Adres e-mail osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki: biuro@prig-kleje.pl

1.4 Numer telefonu alarmowego

112 (telefon alarmowy), 998 (straż pożarna), 999 (pogotowie medyczne)

Sekcja 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Repr. 2 H361d, STOT RE 2 H373

Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki. Może powodować uszkodzenie narządów (narząd słuchu) poprzez długotrwałe lub narażenie powtarzane.

2.2 Elementy oznakowania

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia i hasło ostrzegawcze

Uwaga

Nazwy substancji niebezpiecznych wpływających na klasyfikację

Zawiera: styren.

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

H373 Może powodować uszkodzenie narządów (narząd słuchu) poprzez długotrwałe lub narażenie powtarzane.

H361d Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki.

Zwroty wskazujące środki ostrożności

P202 Nie używać przed zapoznaniem się i zrozumieniem wszystkich środków bezpieczeństwa.

P308+P311 W przypadku narażenia lub styczości: skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ/ lekarzem.

2.3 Inne zagrożenia

Produkt nie zawiera substancji trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksycznych (PBT) i substancji bardzo trwałych i wykazujących bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB).

Sekcja 3: Skład/informacja o składnikach

3.1 Substancje

Nie dotyczy.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

3.2 Mieszaniny

Ładunki klejowe zawierają dwa podstawowe składniki: masę klejową wykonaną na bazie żywicy poliestrowej, inicjator zawierający organiczny nadtlenuk. Masa klejowa wtłoczona jest do cylindrycznego opakowania wykonanego z folii poliamidowej. Wewnątrz, wzdłuż osi ładunku umieszczona jest ampułka szklana z katalizatorem.

Składniki niebezpieczne masy klejowej

CAS: 100-42-5 EINECS: 202-851-5 Numer indeksowy: 601-026-00-0 Numer rejestracji właściwej: 01-2119457861-32-XXXX	<u>styren</u> Flam. Liq. 3 H226, Repr. 2 H361d, Acute Tox. 4 H332, STOT RE 1 H372, Asp. Tox. 1 H304, Skin Irrit. 2 H315, Eye Irrit. 2 H319, STOT SE 3 H335	3-8,2%
CAS: - EINECS: 905-562-9 Numer indeksowy: - Numer rejestracji właściwej: 01-211955267-33-XXX	<u>produkt reakcji masy etylobenzenu i m-ksylenu i p-ksylenu</u> Flam. Liq. 3 H226, Acute Tox. 4 H332, Acute Tox. 4 H312, Skin Irrit. 2 H315, Eye Irrit. 2 H319, Asp. Tox. 1 H304, STOT SE 3 H335, STOT RE 2 H373	≤1%

Składniki niebezpieczne inicjatora

CAS: 94-36-0 EINECS: 202-327-6 Numer indeksowy: 617-008-00-0 Numer rejestracji właściwej: 01-2119511472-50-XXXX	<u>nadtlenek dibenzoilowy</u> Org. Perox. B H241, Skin Sens 1 H317, Eye Irrit. 2 H319, Aquatic Acute 1 H400 (M=10)	15-18%
CAS: 27138-31-4 EINECS: 248-258-5 Numer indeksowy: - Numer rejestracji właściwej: 01-2119529241-49-XXXX	<u>dibenzoosan glikolu dipropylenowego</u> Aquatic Chronic 3 H412	10-11%

Pełen tekst zwrotów H przytoczony został w sekcji 16 karty.

Sekcja 4: Środki pierwszej pomocy

4.1 Opis środków pierwszej pomocy

Zastosowanie środków pierwszej pomocy jest niezbędne jedynie w razie uwolnienia składników ładunku klejowego.

W kontakcie ze skórą: zdjąć zanieczyszczoną odzież. Narażone partie skóry zmyć dokładnie wodą. W razie wystąpienia niepokojących dolegliwości, skonsultować się z lekarzem.

W kontakcie z oczami: wyjąć szkła kontaktowe. Zanieczyszczone oczy przepłukiwać dokładnie wodą przez 15 min. Unikać silnego strumienia wody - ryzyko uszkodzenia rogówki. skontaktować się z lekarzem okulistą, w przypadku wystąpienia niepokojących objawów.

W przypadku spożycia: nie wywoływać wymiotów. Wypluć usta wodą. Nigdy nie podawać niczego do ust osobie nieprzytomnej. Skonsultować się z lekarzem, pokazać opakowanie lub etykietę.

Po narażeniu drogą oddechową: w przypadku narażenia przenieść poszkodowanego na świeże powietrze. Zapewnić ciepło i spokój. W przypadku wystąpienia niepokojących dolegliwości skonsultować się z lekarzem.

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

W kontakcie ze skórą: w przypadku długotrwałego kontaktu możliwe zaczerwienienie, pieczenie.

W kontakcie z oczami: możliwe zaczerwienienie, łzawienie, pieczenie.

Po połknięciu: możliwe nudności, wymioty i biegunka.

Inhalacja: przy krótkotrwałym kontakcie nie należy spodziewać się negatywnych skutków narażenia.

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Decyzję o sposobie postępowania ratunkowego podejmuje lekarz po dokładnej ocenie stanu poszkodowanego.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Sekcja 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1 Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze: mgła wodna, proszek gaśniczy, CO₂, piana gaśnicza.

Niewłaściwe środki gaśnicze: zwarty strumień wody – niebezpieczeństwo rozprzestrzenienia pożaru.

5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Podczas spalania mogą tworzyć się szkodliwe gazy zawierające tlenki węgla. Unikać wdychania produktów spalania, mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia.

5.3 Informacje dla straży pożarnej

Środki ochrony ogólnej typowe w przypadku pożaru. Nie należy przebywać w zagrożonej ogniem strefie bez odpowiedniego ubrania odpornego na chemikalia i aparatu do oddychania z niezależnym obiegiem powietrza. Zagrożone ogniem pojemniki chłodzić rozpylonym strumieniem wody z bezpiecznej odległości (niebezpieczeństwo rozerwania pojemników pod wpływem wzrostu ciśnienia).

Sekcja 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Ograniczyć dostęp osób postronnych do obszaru awarii do czasu zakończenia odpowiednich operacji oczyszczania. W przypadku dużych uwolnień odizolować zagrożony obszar. Nie przechodzić po uwolnionym materiale. Zapewnić odpowiednią wentylację. Unikać zanieczyszczenia oczu i skóry.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

W przypadku uwolnienia większych ilości produktu należy poczynić kroki w celu niedopuszczenia do rozprzestrzenienia się w środowisku naturalnym. Powiadomić odpowiednie służby ratownicze.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Uwolniony produkt zebrać mechanicznie i umieścić w oznakowanych pojemnikach. Zebrany materiał potraktować jak odpady. Oczyszczyć i dobrze przewietrzyć zanieczyszczone miejsce.

6.4 Odniesienia do innych sekcji

Postępowanie z odpadami produktu – patrz sekcja 13 karty.

Środki ochrony indywidualnej – patrz sekcja 8 karty.

Sekcja 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Pracować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny. Unikać zanieczyszczenia oczu i skóry. Zapewnić odpowiednią wentylację w miejscach, gdzie używany jest produkt. Przed przerwą i po zakończeniu pracy umyć ręce. Stosować środki ochrony indywidualnej.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Ładunki klejowe należy przechowywać w oryginalnym, zamkniętym opakowaniu w miejscach: suchych i dobrze wentylowanych. Unikać źródeł ciepła i ognia oraz bezpośredniego promieniowania słonecznego. Chronić przed deszczem i mrozem. Zalecana temperatura magazynowania: 5 ÷ 25 °C. Zabrania się używania otwartego ognia lub prowadzenia prac spawalniczych w odległości mniejszej niż 50 m od miejsc składowania ładunków klejowych.

7.3 Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Brak informacji o zastosowaniach innych niż wymienione w podsekcji 1.2.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Sekcja 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1 Parametry dotyczące kontroli

Dla komponentów produktu określono najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy, jednak ze względu na jego budowę i przeznaczenie, nie jest wymagana kontrola narażenia tych substancji w miejscu pracy. Uwolnienie niebezpiecznych składników może nastąpić tylko w przypadku uszkodzenia opakowania.

Specyfikacja	NDS	NDSch	NDSP
ksylen [CAS: 1330-20-7] ¹⁾	100 mg/m ³	—	—
etylobenzen [CAS 100-41-4] ¹⁾	200 mg/m ³	400 mg/m ³	—
styren [CAS 100-42-5]	50 mg/m ³	100 mg/m ³	—
nadtlenek dibenzoilowy [CAS 94-36-0]	5 mg/m ³	10 mg/m ³	—

Zalecane wartości DSB

Substancja wchłaniana	Substancja oznaczana	Materiał biologiczny	Wartości DSB
ksylen ¹⁾	kwasy metylohipurowy	mocz	1,4 g/l w przeliczeniu na średnią gęstość moczu 1,024 g/cm ³ .
etylobenzen ¹⁾	kwasy migdałowy	mocz	20 mg/h

¹⁾ Dane dla komponentów masy reakcyjnej etylobenzenu, m-ksylenu i p-ksylenu,

Podstawa prawna: Dz. U. 2014 poz. 817 wraz z późn. zm.

8.2 Kontrola narażenia

Przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Podczas pracy nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Przed przerwą i po zakończeniu pracy dokładnie umyć ręce. Unikać zanieczyszczenia oczu i skóry. W miejscu pracy należy zapewnić wentylację.

Ochrona rąk i ciała

Stosować rękawice ochronne. W przypadku krótkotrwałego kontaktu stosować rękawice ochronne o poziomie skuteczności 2 lub większym (czas przebicia > 30 min). W przypadku długotrwałego kontaktu stosować rękawice ochronne o poziomie skuteczności 6 (czas przebicia > 480 min). Nosić odzież roboczą.

Przy stosowaniu rękawic ochronnych w kontakcie z produktami chemicznymi należy pamiętać o tym, że podane poziomy skuteczności i odpowiadające im czasy przebicia nie oznaczają rzeczywistego czasu ochrony na danym stanowisku pracy, gdyż na tę ochronę wpływa wiele czynników, jak np. temperatura, oddziaływanie innych substancji itp. Zaleca się natychmiastową wymianę rękawic, jeśli wystąpią jakiegokolwiek oznaki ich zużycia, uszkodzenia lub zmiany w wyglądzie (kolorze, elastyczności, kształcie). Należy przestrzegać instrukcji producenta nie tylko w zakresie stosowania rękawic, ale również przy ich czyszczeniu, konserwacji i przechowywaniu. Ważny jest również prawidłowy sposób zdejmowania rękawic tak, aby uniknąć zanieczyszczenia rąk podczas wykonywania tej czynności.

Ochrona oczu

Stosować szczelne okulary ochronne.

Ochrona dróg oddechowych

W sytuacjach awaryjnych, przekroczenia dopuszczalnych wartości NDS stosować ochronę dróg oddechowych.

Stosowane środki ochrony indywidualnej muszą spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu MG z dnia 21 grudnia 2005 r. (Dz. U. Nr 259, poz. 2173) oraz dyrektywy 89/686/WE (wraz z późn. zm.). Pracodawca obowiązany jest zapewnić środki ochrony odpowiednie do wykonywanych czynności oraz spełniające wszystkie wymagania jakościowe, w tym również ich konserwację i czyszczenie.

Kontrola narażenia środowiska

Nie należy dopuścić do przedostania się dużych ilości produktu do wód gruntowych, kanalizacji, ścieków lub gleby.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Sekcja 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

stan skupienia:	masa pseudoplastyczna
barwa:	beżowa
zapach:	charakterystyczny
próg zapachu:	nie oznaczono
wartość pH:	nie oznaczono
temperatura topnienia/krzepnięcia:	nie oznaczono
początkowa temperatura wrzenia:	nie oznaczono
temperatura zapłonu:	> 60 ⁰ C
szybkość parowania:	nie oznaczono
palność (ciała stałego, gazu):	nie dotyczy
górną/dolną granicę wybuchowości:	nie oznaczono
prężność par:	nie oznaczono
gęstość par:	nie oznaczono
gęstość:	1,6 g/cm ³ -1,9 g/cm ³
rozpuszczalność:	nie rozpuszcza się w wodzie
współczynnik podziału: n-oktanol/woda:	nie oznaczono
temperatura samozapłonu:	nie jest samozapalny
temperatura rozkładu:	nie oznaczono
właściwości wybuchowe:	nie wykazuje
właściwości utleniające:	nie wykazuje
lepkość:	nie dotyczy

9.2 Inne informacje

czas żelowania (20⁰C): 40-600 s

Powyższe dane są typowymi wartościami uzyskiwanymi przy normalnej tolerancji partii produkcyjnych, nie stanowią specyfikacji technicznej.

Sekcja 10: Stabilność i reaktywność

10.1 Reaktywność

Produkt reaktywny. Patrz także: 10.3-10.5.

10.2 Stabilność chemiczna

Przy prawidłowym użytkowaniu i przechowywaniu produkt jest stabilny.

10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Masa klejowa polimeryzuje egzotermicznie z utwardzaczem.

10.4 Warunki, których należy unikać

Unikać źródeł ciepła i ognia.

10.5 Materiały niezgodne

Mocne zasady, kwasy oraz silne substancje utleniające.

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu

Nie są znane.

Sekcja 11: Informacje toksykologiczne

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Informacje dotyczące ostrych i/lub opóźnionych skutków narażenia zostały określone na podstawie informacji o klasyfikacji produktu oraz/lub badań toksykologicznych

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Toksyczność ostra

ATE_{mix} (inhalacja, par) > 20 mg/l

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie żrące/drażniące na skórę

W oparciu o dostępne dane kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy

W oparciu o dostępne dane kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę

Zawarty w produkcie nadtlenek dibenzoilowy działa uczulająco na skórę. Jednak komponent ten jest zamknięty wewnątrz produktu i nie ma możliwości jego uwolnienia. Demontaż produktu jest zabroniony.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

W oparciu o dostępne dane kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie rakotwórcze

W oparciu o dostępne dane kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Szkodliwe działanie na rozrodczość

Produkt zawiera styren, który jest szkodliwy na rozrodczość kat. 2. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe

W oparciu o dostępne dane kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane

Może powodować uszkodzenie narządu słuchu poprzez długotrwałe lub narażenie powtarzane drogą inhalacyjną.

Zagrożenie spowodowane aspiracją

W oparciu o dostępne dane kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Sekcja 12: Informacje ekologiczne

12.1 Toksyczność

Zawarty w produkcie nadtlenek dibenzoilowy działa toksycznie na organizmy wodne. Jednak komponent ten jest zamknięty wewnątrz produktu i nie ma możliwości jego uwolnienia. Demontaż produktu jest zabroniony.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Brak danych dla produktu.

12.3 Zdolność do bioakumulacji

Styren: log Po/w 3,05

12.4 Mobilność w glebie

Produkt nie jest mobilny w glebie i w środowisku wodnym.

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Produkt nie zawiera w swoim składzie substancji PBT lub vPvB zgodnie z zał. XIII rozporządzenia REACH.

12.6 Inne szkodliwe skutki działania

Produkt nie wpływa na ocieplenie globalne i niszczenie warstwy ozonowej.

Sekcja 13: Postępowanie z odpadami

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów

Zalecenia dotyczące mieszaniny: utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie usuwać z odpadami komunalnymi. Kod odpadu nadać w miejscu jego wytworzenia.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Zalecenia dotyczące zużytych opakowań: odzysk / recykling / likwidację odpadów opakowaniowych przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Unijne akty prawne: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady: 2008/98/WE i 94/62/WE.

Krajowe akty prawne: Dz.U. 2013 poz. 21 wraz z późn. zm., Dz. U. 2013, poz. 888 wraz z późn. zm.

Sekcja 14: Informacje dotyczące transportu

14.1 Numer UN (numer ONZ)

Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny podczas transportu.

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN

Nie dotyczy.

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

Nie dotyczy.

14.4 Grupa pakowania

Nie dotyczy.

14.5 Zagrożenia dla środowiska

W myśl przepisów transportowych produkt nie stanowi zagrożenia dla środowiska.

14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Ładunki klejowe należy dostarczyć do miejsca przeznaczenia w oryginalnie zamkniętym opakowaniu w stanie nienaruszonym. Temperatura w czasie transportu ładunków klejowych nie powinna przekraczać $5 \div 25^{\circ}\text{C}$. Celem ograniczenia do minimum przypadków zniszczenia ładunków w czasie transportu zaleca się je dodatkowo pakować w odpowiednie skrzynie lub kontenery. Ładunki klejowe zaleca się transportować krytymi i przewiewnymi środkami transportu, tak aby nie były narażone na działanie promieni słonecznych, deszczu i mrozu. W przypadku transportu ładunków umieszczonych w kartonach można je układać maksymalnie w 5 warstwach. Należy zachować szczególną ostrożność podczas przeładowywania paczek z ładunkami z jednego środka transportu na drugi, oraz w trakcie przekładania paczek w miejscu ich przechowywania.

14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC

Nie dotyczy.

Sekcja 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 wraz z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2014 poz. 817) wraz z późn. zm.

Umowa europejska ADR dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.

Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. 2013 poz. 21) wraz z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2013 poz. 888) wraz z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166).

2015/830/WE Rozporządzenie Komisji z dnia 28 maja 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

1907/2006/WE Rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE wraz z późn. zm.

1272/2008/WE Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 wraz z późn. zm

2008/98/WE Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.

94/62/WE Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

